

Beneše, a tak se vynořilo jméno prof. Němce jako jméno kandidáta na presidentství. Prof. Němec jest předsedou Národní Rady československé, a když bylo vysloveno jeho jméno jako jméno kandidáta na presidentství, vystoupily z Národní rady československé strany socialistické. V těchto rozporech nesporně se ozývá třídění duchů, které nastává v poslední době v československé vnitřní politice. Mluví se o blocích; komunistická strana hledá kontakt s demokracií; mluví se o možnosti rozšíření koalice hlavně o katolické strany; rozpory mezi republikánskou stranou a socialistickými stranami se přiostrily. Nejde tu jen o mechanické vyrovnání levice s pravicí. Se socialistickými stranami se sblížila strana lidová a zase: kandidaturu prof. Němce podporovalo silně „národní sjednocení“.

Tento přehled můžeme uzavřít stručnou, radostnou zprávou: presidentem československé republiky byl Národním Shromážděním zvolen dr. Eduard Beneš. Byl zvolen při první volbě 340 hlasy; 76 lístků bylo prázdných; 24 bylo odevzdáno na jméno prof. Němce.

K vyjasnění mezi politickými stranami došlo skutečně v hodině dvanácté, několik hodin před volbou. Ludová strana dala najevo, že podobně jako druhé katolické strany se rozhodla pro kandidaturu dr. Beneše. Tím padly předpoklady a možnosti pro kandidaturu dr. Němce, který oznámil, že od své kandidatury ustupuje. Tak se stalo, že ministr zahraničí dr. Beneš soustředil na sebe nejen hlasy vládní většiny, ale i hlasy opozice, od komunistů až k Hlinkovy. Z této pospolitosti zástupců lidu, která vyzněla slavnostně a zatlačilo nepěkný dojem z posledních dnů, vyřadilo se v podstatě jen „národní sjednocení“ a Henleinova strana.

V. Gutwirth.

B. ZAHRANIČNÍ.

Válka v Habeši, Společnost národů a velmoci.

Italská kampaň v Habeši byla průběhem listopadu zastavena a dosavadní vrchní velitel generál de Bonno nahrazen chefem generálního štábu Badogliem. Zejména tato změna ve velení, nahrazení známého „kvadrumvira“ a organisátora černých košil vojínem z povolání vzbudila pozornost a četné komentáře. Ukázalo se, že válka nerozvíjí se podle původních italských plánů, že zde cosi vážne a že bude nutno změnit určité taktické předpoklady. Mussolini pomýšlel patrně na vzetí Habeše náhlým útokem ohromné přesily, zejména technické, využitím moderních zbraní jako jsou tanky a aeroplány. Pod nápoem veliké armády, takto vyzbrojené, měla se moc něgušova zřítit spíše psychologicky nežli strategicky. Něguš zařídil se však na obranu pouhou guerillou, nesoustředil veliké masy své domorodé, chatrně vyzbrojené armády, která by při svém bojovním duchu a tradičním způsobu útočení v masách byla vydána ničivému účinku italského materiálu a jedinou porážkou byla zničena. Italové nastupovali stále do země téměř prázdné, kde mohli nabývatí terén bez valných překážek nepřítel, za to rostly jim však takovýto postupem nesmírně nesnáze zásobování a posunu právě toho těžkého materiálu, který jim poskytuje převahu. Takovýto postup podobal se příliš vnikání do pasti, takže odborní pozorovatelé v Itálii sami musili důrazně radit k přestávce. Ta stala se ještě naléhavější zkušeností, kterou na druhém bojišti (jižním) nabyt generál Graziani.

Prvotřídní pánské
a dámské krejčovství

ŠMERDA A HEŘMAN, KRÁL. VINOHRADY,

Fochova třída 21.
Telefon 313-15.

Zde prudký nástup na Harrar a Džidžigu, který měl přerušit hlavní zásobovací linie habešské armády a přivodit spojení italského severu a jihu, byl po smělém rozmachu motorisovaných oddílů zražen a zvrácen. Vítězné zprávy habešské, které mluvily o vyklizení i nástupních území italských u Gorahai, Gerlogubi a Ualualu se sice nepotvrdily, ale vyhlídky italské ofensivy byly rozhodně ztraceny. První účín z překvapení a zastrašení se na straně habešské rozhodně nedostavil a Itálie octla se před nutností vésti svoji válku opravdu metodami koloniálními, to jest zvolna a s perspektivou prozatím nedohlednou.

Mezitím, co takto se utvářela situace na bojišti, rozvíjela se svou cestou druhá kampaň, která má rovněž povahu války, třebaže docela svérázné a zásadně nekrvavé války Společnosti národů proti Itálii jako rušiteli Paktu. Když Mussolini nevyčkal stanovami určené lhůty a tím méně návrhů na smírné řešení, jež pětičlenný výbor Společnosti národů v otázce habešské připravoval, vzal na sebe vědomě risiko konfliktu s institucí ženevskou a s veřejným míněním, které se za ni staví. Mussolini nechtěl úmyslně bráti do počtu tyto „ideální“ faktory, chtěl počítat výhradně s faktory mocenskými, „reálně-politickými“. Vůči těm připravoval dlouho záměrně svůj poměr, tak aby v krizi neměli důvodů stavěti se proti němu. Po té stránce připravil si situaci zejména ve Francii a u jejích spojenců střeoevropských. Naproti tomu Anglie odmítala od počátku do jakéhokoli přímého jednání a kompromisování se pouštět. Mussolini soudil však, že i tu jde jen o zájmový konflikt, který se bude nakonec řešit kompromisně podle toho, v jaké situaci se budou příslušné strany nacházet. Domníval se, že Anglii osamotní a donutí učinit nakonec přívětivou tvář k ošklivé hře.

Zatím dostal se však konflikt od počátku na právní a politickou základnu Ženevy a nepodařilo se přes všechny pokusy jej z této základny odsunout. Italská akce byla odsouzena podle článku 15. a nastoupilo uplatňování sankcí, to jest donucovacích prostředků k zamezení útoku podle článku 16. Tato akce proti italskému postupu v Habeši byla však předem zásadní dohodou mezi hlavními účastníky omezena na nátlak hospodářský. Byla to především Francie, která trvala na tom, aby se nesáhlo vůči Itálii po zbrani pro nebezpečí komplikací v Evropě a neúměrnost objektu, o nějž tu jde — integrita Habeše, k míře toho nebezpečí, jež by se mohlo vyprovokovat — válka světová. Anglie přizpůsobila se tomuto omezení za to, že dosáhne koordinace úsilí téměř všech států, členů Společnosti národů, a v předpokladu, že i hospodářské sankce samotné postačí zlomit odbojnou a válečnou vůli Itálie. Zkušenost již málem tříměsíční však ukázala, že pouhými ryze hospodářskými sankcemi není možno dosáhnouti výsledku aspoň ne tak rychle, aby se tím nevyvolávalo právě to nebezpečí, jemuž jsme se chtěli vyhnouti, to jest evropské komplikace. Mussolini osvědčil sílu své vlády nad Itálií, ukázal, že dovede získat národ pro přinesení takových obětí, které umožní vedení války po značnou dobu. Tak byla Společnost národů postavena před rozhodnutí buď zesílit sankce způsobem, který se přiblíží nátlaku mocenskému, anebo hledat kompromis, poskytující Itálii určité dostiučinění a vylučující rozhodně její ponížení a porážku. Některé strany, a zejména opět Francie, nepřály si vůbec, aby konflikt vyzněl potupou a porážkou Itálie, obávající se dalekosáhlých důsledků vnitřních i mezinárodně-politických. Rozvrat Itálie znamenal by rozvrat určitého stabilizačního činitele v Evropě, konkrétně pro Francii ztrátu silného spojení na udržování statu quo vůči aspiracím nového Německa. Naproti tomu někteří jiní usilovali přímo o tyto dalekosáhlé důsledky pro Itálii, hledíce dosáhnouti povalení diktatury fašistické a spoléhající, že tím bude otřesena podobná diktatura v Německu a tak

dosaženo naopak úspěšného efektu i v otázce případného uplatňování diktátu německého.

Bezprostřední otázka při uplatňování ostřejších sankcí proti Itálii vztahovala se však na reakci italskou, která mohla vyvolat nutnost čelit Itálii zbraní. Bylo připraveno již zavedení embarga na dovoz petroleje, který je dnes téměř nejvíce potřebnou surovinou k vedení války. I Spojené státy severoamerické, nečlen Společnosti národů, byly ochotny spolupůsobiti zde nepřímým, že by rozšířily svůj neutrální zákon na tuto položku svého vývozu. Vše zdálo se tedy hotové k zasazení rozhodující rány italské kampani, když náhle byl dán povel k ústupu ve formě odkladu usnesení o nových sankcích a naopak zahájení jednání mírového s povahou nezbytně kompromisní. Místo ke schůzi osmnáctičlenného koordinačního výboru s programem usnesení o petrolejových sankcích došlo v Paříži na počátku prosince ke konferenci státníků Anglie a Francie, kde byl přijat plán, na němž po několik týdnů pracovali již odborní znalci Foreign Office a Quai d'Orsay. Tento plán vychází z podobného úsilí, které se vyvíjelo ještě před vyhlášením italské války proti Habeši a dochází tudíž také k podobným závěrům, jako byla nabídka, adresovaná Mussolinimu z pařížské konference dne 15. srpna a z usnesení výboru pěti v Ženevě na počátku září. Itálii činí se tu jisté ústupky v rozsahu, který však byl zamítnut Mussolinim v obou předešlých pokusech. Za italský úspěch bylo možno považovati tento návrh jen v případě, že by kampaň na bojišti byla již úplně ztracena. Proto také nebylo valné naděje, že Mussolini tentokrát bude přístupnější než dříve a hlasy tisku italského oplývaly jen velmi příkrou kritikou. Ale dříve ještě, nežli mohla dojít určitá odpověď z Italie, došlo k pravému vzbouření veřejného mínění anglického proti něčemu, co se mohlo považovat za „premiu na útok“, za ustupování válečnému násilí a na druhé straně zase ozval se odpor zejména ze strany malých států v Radě Společnosti národů, hrozících se precedentu územních změn, posunování hranic pod tlakem válečné situace. Tak se stalo, že britská vláda, třebaže nejprve dala schválení Hoare-Lavalovu kompromisu a usnesla se na něm trvati, provedla jistou abdikaci před spontánním projevem vlastního veřejného mínění. Ministr Hoare podal demisi a kabinet Baldwinův smířčí návrh odvolal. Tento obrat téměř bezpříkladný v dějinách mezinárodní politiky ukázal nejen absolutní moc demokracie v Anglii, nýbrž i netušenou sílu myšlenky kolektivní bezpečnosti a odporu proti válce, jak se již rozvinul v Anglii. Jde nyní o to, aby i ostatní státy osvědčily stejnou důvěru a stejné odhodlání podporovati Společnost národů a potírat válku, ať již vychází odkudkoli. Není pochyby, že kdyby všech padesát států, uplatňujících až dosud sankce proti Itálii v oblasti hospodářské, rozhodlo se společně čelit i všem důsledkům rozšíření podle na sankce petrolejové, nemohla by Itálie svou hrozbu, postavit se branou rukou na odpor, uskutečnit.

Dr. R. Procházka.

HOSPODÁŘSTVÍ VNITŘNÍ A ZAHRANIČNÍ.

A. VNITŘNÍ.

Konec kalendářního roku znamená i v životě hospodářském ukončení jedné z period, z nichž se skládá a v nichž pokračuje. Každý hospodářský rok, jak tyto periody nazýváme, jest oceněn pro národní hospodářství bilancemi všech jeho složek. Součet všech bilancí, aktivních i pasivních, jest pak generální bilancí celého národního hospodářství určitého státu. Rozmanitost a nesmírná složitost hospodářské konstrukce státního celku